گفت‌وگو با کارگردان و تهیه‌کننده فیلم کوتاه «شورشی» که با استقبال مخاطبان روبه‌رو شده است

مظلومیت فلسطین در قاب دوربین سینماگران مشهدی

عکس: علی عقیلی

شکیبا افخمی راد

گفت‌وگو

هفته گذشته هم‌زمان با «طوفان الاقصی» و مبارزه گروه‌های مقاومت فلسطین در مناطق اشغال‌شده توسط رژیم صهیونیستی، فیلم کوتاهی از شبکه‌های مختلف تلویزیون پخش و همچنین در فضای مجازی منتشر شد که بسیار توجه مردم را جلب کرد؛ فیلمی به نام «شورشی» به کارگردانی و نویسندگی علی سلمانی و تهیه‌کنندگی مشترک هاشم مسعودی، مجتبی خیاط احسانی و انجمن سینمای جوانان ایران-دفتر مشهد که تنها در سه دقیقه، داستانی تأثیرگذار از هجوم نیروهای ارتش اسرائیل به فلسطین اشغالی را روایت می‌کند.

«شورشی» که اردیبهشت امسال جلوی دوربین رفت، اولین بار در اواخر شهریور و در پنجمین جشن سیمرغ خراسان‌رضوی به نمایش درآمد. این فیلم در یکی از روستاهای مشهد فیلم‌برداری شده است و در آن بازیگرانی چون سارا نجاتیان، حجت باغبانی و اسدا... سرداریان به ایفای نقش پرداخته‌اند.

با توجه به استقبال گسترده از «شورشی» و همچنین اهمیت ساخت آثاری با محوریت فلسطین به سراغ کارگردان و تهیه‌کننده این فیلم رفتیم و با آن‌ها گپ‌وگفتی داشتیم که حاصل آن در ادامه پیش‌روی شماست.

نگاهی انسانی به فلسطین

علی سلمانی، کارگردان «شورشی»، از حدود سه سال پیش دغدغه ساخت اثری درباره فلسطین را در ذهن داشته است؛ ازهمین‌رو در سال ۱۴۰۱ فیلم‌نامه‌ای دوصفحه‌ای می‌نویسد و به پیچینگ انجمن سینمای جوانان مشهد ارائه می‌کند. این فیلم‌نامه تصویب می‌شود و در نهایت بعد از طی کردن فرایند پیش‌تولیدی طولانی، در اردیبهشت امسال با نام «شورشی» جلوی دوربین می‌رود.

به گفته سلمانی برای اینکه انسان‌ها درباره موضوع فلسطین دغدغه داشته باشند، لازم نیست عرب یا مسلمان باشند یا حتی از لحاظ ایدئولوژی به جمهوری اسلامی و حماس نزدیک باشند، فقط کافی است حجم ویرانی‌ای را که در فلسطین اتفاق افتاده است ببینند تا خواه‌ناخواه ابعاد فطری و انسانی‌شان برانگیخته شود.

او همچنین یادآور می‌شود: ما نسلی بودیم که اولین رویارویی‌مان با مسئله فلسطین دیدن تصاویر شهادت محمدالدره بود؛ پس نمی‌توانستیم به آنچه در ذهنمان ایجاد شده است، فقط به‌عنوان یک مسئله ایدئولوژیک و دعوای سیاسی نگاه کنیم. درواقع ما به آن اتفاق نگاه انسانی داشتیم و احساساتمان جریحه‌دار شده بود. من هم با این ذهنیت و دغدغه به سراغ ساخت اثری برای فلسطین رفتم.

علی سلمانی: اگر می‌خواهیم تولیداتمان در حوزه فلسطین افزایش یابد، باید در مرحله اول چهارچوب‌هایی تعریف شود و هدایت فکری صورت گیرد تا هنرمند، دلی و براساس ذهنیت و دغدغه شخصی‌اش به سراغ ساخت این آثار برود

سلمانی درباره زاویه نگاه خود در فیلم «شورشی» نیز بیان می‌کند: به نظر من برای اقناع افکار عمومی در حوزه مقاومت هر مظلوم در مقابل یک ظالم، زاویه نگاهی بهتر از نشان دادن مظلومیت وجود ندارد. یعنی اگر مانور خبری، رسانه‌ای و روایی یک فیلم ترسیم کردن مظلومیت باشد، می‌تواند افکار عمومی را تحت تأثیر قرار دهد. این کارگردان با اشاره به طولانی شدن فرایند پیش تولید فیلم «شورشی» می‌گوید: پیش تولید این اثر حدود ۹ ماه طول کشید. برای مثال ما باید لباس سربازان اسرائیلی را می‌دوختیم و محلی را پیدا می‌کردیم که حداقل تشابه اندکی به محله‌های فلسطین داشته باشد. همین دو موضوع زمان زیادی از ما گرفت، اما مرحله فیلم‌برداری تنها یک روز بود و درنهایت ما در روستای اسلام‌آباد (سمت جاده سیمان مشهد) کار را ضبط کردیم.

سلمانی درباره انتخاب بازیگر زن فیلم «شورشی» نیز خاطرنشان می‌کند: ازآنجایی که ما پیش‌ازاین با خانم سارا نجاتیان همکاری داشتیم، احساس کردیم بهترین فردی است که می‌تواند به درستی حس را منتقل کند. از طرف دیگر شباهت‌هایی که او به یک زن فلسطینی داشت هم در انتخاب ما تأثیرگذار بود.

او یادآور می‌شود: بازیگران فیلم برای یادگیری زبان عربی و عبری هم با مشاورانی که داشتیم، تمرین کردند و خوشبختانه با چالشی در این زمینه روبه‌رو نشدیم. البته شاید اگر یک عرب‌زبان فیلم را ببینید از لهجه کاراکتر ایراد بگیرد، اما ما سعی کردیم لهجه‌ای استفاده کنیم که همه عرب‌زبان‌ها آن را متوجه شوند.

ضرورت ایجاد دغدغه

سلمانی درباره دلایل کم تولید شدن آثار تصویری در حوزه فلسطین خاطرنشان می‌کند: در هنر کارها با نگاه فرمایشی و دستوری پیش نمی‌رود و هنرمند باید درباره موضوعی که می‌خواهد به آن بپردازد، حس و دغدغه داشته باشد؛ چون اساسا رسالت کار هنری، ایجاد حس است، نه بیانیه دادن.

او ادامه می‌دهد: به نظر من آنچه باعث شده است تا الان در حوزه فلسطین آثار کمی ساخته شود، بیش از بی‌مهری‌ها و سختی‌های تولید، این مسئله است که ما در حوزه فرهنگی و هنری درباره موضوع فلسطین ایجاد دغدغه نکرده‌ایم یا اگر هم کرده‌ایم، به‌صورتی بوده که هنرمند پس زده است؛ ازاین‌رو فلسطین برای بسیاری فقط در یک روز مناسبتی در جمعه آخر ماه رمضان تبدیل شده است.

این فیلم‌ساز تأکید می‌کند: به نظر من اگر می‌خواهیم تولیداتمان در حوزه فلسطین افزایش یابد، باید در مرحله اول چهارچوب‌هایی تعریف شود و هدایت فکری صورت گیرد تا هنرمند، دلی و براساس ذهنیت و دغدغه شخصی‌اش به سراغ ساخت این آثار برود. در مرحله بعد هم باید از او و اثرش حمایت کنیم.

سلمانی با اشاره به ظرفیت‌هایی که موضوع فلسطین برای ساخت آثار کوتاه و بلند دارد، یادآور می‌شود: ما در فیلم نیاز به شکل‌گیری درام داریم که در موضوع جنگ زیاد با آن روبه‌رو می‌شویم. درواقع به نظر من قصه گفتن در این حوزه راحت‌تر و مرحله تولید آن بسیار سخت‌تر است.

این فیلم‌ساز همچنین درباره تأثیرگذاری فیلم کوتاه و ضرورت حمایت از آن بیان می‌کند: اگر مدیری در حوزه سرمایه‌گذاری برای فیلم کوتاه به دنبال بازگشت سرمایه‌اش باشد، سخت در اشتباه است، چون این اتفاق رخ نمی‌دهد. از طرف دیگر ما نمی‌توانیم برای تأثیری که یک فیلم کوتاه در چند دقیقه می‌تواند بگذارد، ارزش ریالی در نظر بگیریم. فیلم کوتاه راحت‌تر منتشر می‌شود و تلنگری که به مخاطب می‌زند بسیار محکم‌تر از تلنگر یک فیلم بلند است؛ پس باید مسئولان پول بیشتری صرف آن کنند، بدون آنکه به دنبال بازگشت سرمایه خود باشند.

پخش ناگهانی از تلویزیون

«شورشی» بعد از اکران در جشن سیمرغ خراسان، قرار بود برای حضور در دیگر جشنواره‌ها اقدام کند، اما هم‌زمان با حمله گروه‌های مقاومت فلسطین به مناطق اشغال‌شده توسط رژیم صهیونیستی، این اثر با تصمیم مدیران صداوسیما روی آنتن شبکه‌های مختلف تلویزیون رفت. سلمانی درباره این اتفاق توضیح می‌دهد: ما در زمان ساخت فیلم، فکر می‌کردیم اگر «شورشی» قرار باشد از تلویزیون پخش شود، هم‌زمان با یک روز مناسبتی مثل روز قدس خواهد بود، اما اتفاق ویژه «طوفان الاقصی» باعث شد که مسئولان به سراغ آثاری که درباره فلسطین ساخته شده است، بیایند. البته به نظر من این یک ایراد است، چون ما همیشه منتظریم اتفاقی رخ بدهد، سپس به سراغ آثار مرتبط با آن برویم، درحالی‌که موضوع فلسطین سال‌هاست که وجود دارد؛ پس می‌شد در زمان‌های مختلف درباره آن آثاری را پخش کرد تا در ذهن مخاطب و دیگر هنرمندان دغدغه ایجاد شود.

او یادآور می‌شود: البته درمجموع برای اثر من اتفاق مثبتی رخ داد و به پیشنهاد آقای آذرپندار، ریاست انجمن سینمای جوان، و با استقبال سازمان صداوسیما از آن، «شورشی» روی آنتن شبکه‌های مختلف رفت و در فضای مجازی هم منتشر شد. همچنین در تلاشیم که این اثر در فضای بین‌الملل هم پخش شود؛ چون در زمان ساخت نگاهمان این نبود که فقط اثری برای ایران بسازیم. این فیلم‌ساز درباره بازخوردهایی که از پخش فیلمش گرفته است نیز توضیح می‌دهد: ما اصلا انتظار نداشتیم که «شورشی» به این میزان دیده شود. بازخوردهایی هم که تاالان گرفته‌ایم بسیار خوب بوده و خوشبختانه اثر به اندازه بضاعت اندک خودش تأثیر خوبی گذاشته است. سلمانی که ممکن است فرصت حضور در برخی جشنواره‌ها را به‌خاطر پخش تلویزیونی فیلمش از دست داده باشد، خاطرنشان می‌کند: هدف اصلی فیلم‌ساز از ساخت یک فیلم این است که مخاطب اثرش را ببیند و تأثیری از آن بپذیرد، یعنی اکران جشنواره‌ها و تعریف منتقدان اولویت بعدی فیلم‌ساز محسوب می‌شود. البته که من قطعا به‌عنوان کسی که می‌خواهد هنوز تجربه کند و فیلم بسازد خیلی خوشحال می‌شوم که اثرم در جشنواره‌ها حضور داشته باشد و منتقدان آن را ارزیابی کنند اما ارزش پخش تلویزیونی «شورشی» و دیده شدن آن برایم از صدها جایزه بیشتر است. او درباره مسیر فیلم‌سازی خود در آینده نیز توضیح می‌دهد: هنوز برای اینکه بگویم در آینده قرار است چه‌کاری بسازم، بسیار زود است، ولی امیدوارم هرجایی که حس کردم موضوعی انسانی وجود دارد و حقی درحال پایمال شدن است، به‌اندازه خودم کاری انجام دهم، حال چه در فلسطین، چه در مشهد و چه هرجای دیگری.

هاشم مسعودی: این روزها مخاطب دوست دارد در یک زمان کم، به هدفش برسد، ازاین‌رو از فیلم کوتاه استقبال می‌کند. ما هم در بازخوردهایی که از پخش «شورشی» گرفتیم، متوجه شدیم که فیلم کوتاه گاهی می‌تواند چندین برابر یک فیلم سینمایی دیده شود

سانسور رسانه‌ای در حوزه فلسطین

هاشم مسعودی، یکی از تهیه‌کنندگان فیلم «شورشی»، درباره ساخت این اثر می‌گوید: من و آقای احسانی سعی می‌کنیم با حمایت از فیلم‌سازان جوان، مسیر را برای آن‌ها هموار کنیم تا بتوانند اثر داستانی کوتاه خود را بسازند و کم‌کم در این حوزه رشد کنند، یعنی هدف اولیه ما از پذیرفتن تهیه‌کنندگی «شورشی» تربیت نیرو بوده است؛ از طرف دیگر خود اثر هم برایمان جذاب بود و ژانر و موضوعی داشت که پیش‌ازاین کار نکرده بودیم.

او با اشاره به جذابیت‌ها و داستان‌های فراوانی که درباره موضوع فلسطین وجود دارد، بیان می‌کند: به نظر من دلیل اینکه در سال‌های گذشته آثار کمی با محوریت فلسطین ساخته شده، سانسوری است که در رسانه‌ها وجود دارد.

این فیلم‌ساز یادآور می‌شود: برای مثال فیلم «شورشی» در اینستاگرام با واکنش‌های زیادی روبه‌رو شد و عده زیادی آن را به اشتراک گذاشتند، باوجوداین انتشار آن محدود شده و بازدید فیلم از عددی بیشتر نمی‌شود. همچنین برای بارگذاری این فیلم بارها تلاش کردیم که یا پاک یا به صورت محدود نمایش داده شد. همین سانسور رسانه‌ای باعث شده فیلم‌سازهای کمتری به سمت موضوع فلسطین بروند؛ چون درهرحال بخشی از فیلم‌سازی مسئله ویترین دیده‌شدن است.

او درباره هزینه‌های ساخت یک فیلم کوتاه درباره فلسطین نیز یادآور می‌شود: ساخت فیلمی که نیاز به لوکیشنی غیر از لوکیشن موجود در شهر داشته باشد و لباس‌ها و لوازم صحنه‌ای بخواهد که در ایران نیست یا پیدا کردنش سخت است، قطعا هزینه‌بردار است. ازاین‌رو در حوزه فیلم کوتاه ما بیشتر شاهد ساخت فیلم‌هایی هستیم که یا در آپارتمان فیلم‌برداری شده‌اند یا روایتی مبتنی بر زمان حال دارند.

مسعودی همچنین با اشاره به جایگاه فیلم کوتاه در میان مخاطبان امروز خاطرنشان می‌کند: این روزها مخاطب دوست دارد در یک زمان کم، به هدفش برسد، ازاین‌رو از فیلم کوتاه استقبال می‌کند. ما هم در بازخوردهایی که از پخش «شورشی» گرفتیم، متوجه شدیم که فیلم کوتاه گاهی می‌تواند چندین برابر یک فیلم سینمایی دیده شود.

هنر، راه نوینی برای احیای امر اهل‌بیت(ع)

نمایشگاه آثار برگزیده عکس و گرافیک جشنواره رسانه‌ای بین‌المللی امام رضا(ع) در مشهد افتتاح شد

میرزاده

گزارش خبری

نمایشگاه آثار برگزیده بخش عکس و گرافیک سومین جشنواره رسانه‌ای بین‌المللی امام‌رضا(ع) با عنوان «شمس» به همت مرکز ارتباطات و رسانه آستان قدس‌رضوی روز گذشته، ۲۴ مهر، در نگارخانه رضوان گشایش یافت. در این نمایشگاه، سی اثر شامل پانزده عکس و پانزده پوستر در معرض دید علاقه‌مندان قرار گرفته است. علاقه‌مندان می‌توانند صبح‌ها از ساعت ۹ تا ۱۳ و عصرها از ساعت ۱۶ تا ۱۹ از آثار این نمایشگاه دیدن کنند.

شناساندن فرهنگ اصیل ایرانی

سرپرست معاونت امور بین‌الملل آستان قدس‌رضوی که در این مراسم حضور داشت، عکس و گرافیک را دارای زبانی مشترک برای همه مردم جهان دانست و گفت: تصویر، خود یک رسانه و برای همه مردم قابل فهم است.

حجت‌الاسلام‌والمسلمین مصطفی فقیه‌اسفندیاری در گفت‌وگو با شهرآرا تأکید کرد: ما نباید از استفاده از این زبان مهم بشری غفلت کنیم و باید با شناساندن فرهنگ اصیل ایرانی و معارف اهل بیت(ع) راه‌های نوینی برای احیای امر اهل بیت(ع) بیابیم.

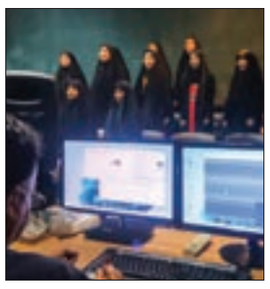
معاون مرکز ارتباطات و رسانه آستان قدس‌رضوی نیز درباره برگزاری این رویداد گفت: سومین جشنواره رسانه‌ای بین‌المللی امام رضا(ع) در بخش‌های مختلف رسانه‌ای با مشارکت گسترده اهالی رسانه برگزار شد و منتخبان این دوره از جشنواره در مراسم اختتامیه آن که روز ۲۷ مهرماه در محل نمایشگاه دائمی آستان قدس برگزار می‌شود، معرفی و تجلیل خواهند شد.

وحدت عماد افزود: از جمله حرکت‌های جانبی که برای این برنامه در نظر گرفته شده، نمایشگاه آثار برگزیده بخش عکس و گرافیک جشنواره است که تا عصر چهارشنبه نیز در معرض دید علاقه‌مندان قرار دارد.

ایستگاه خبر

پایان پاتوق‌های باشگاه سرود حماسی سیمرغ

رضا میرزاده

مسئول دفتر موسیقی حوزه هنری انقلاب اسلامی خراسان‌رضوی از پایان پاتوق‌های کارگاهی باشگاه سرود حماسی سیمرغ خبر داد. جلیل شریعتمدار در این باره در گفت‌وگو با شهرآرا بیان کرد: به دنبال برگزاری دوره‌های آموزشی پایه‌ای برای مربیان سرود تشکل‌ها در باشگاه سرود حماسی سیمرغ که شامل مسائل فنی حوزه موسیقی، مبانی هنر و مسائل مرتبط با علوم تربیتی بود، از این مربیان خواسته شد برای ارتقای سطح کیفی اعضای گروه، آموزش‌های این کلاس‌ها با اعضای گروه‌ها به اشتراک گذاشته شود. وی افزود: علاوه‌براین، گروه‌های سرود نیز به حال خود رها نشدند و پس از گذشت سه ماه از برگزاری دوره‌های آموزشی مربیان، با برگزاری پاتوق‌های کارگاهی برای این گروه‌ها، ضمن ارزیابی وضعیت گروه، فرایند انتقال این مفاهیم به اعضای گروه هم بررسی و نقاط قوت و ضعف گروه‌ها به آن‌ها گوشزد شد. شریعتمدار خاطرنشان کرد: برای هر گروه حداقل سه پاتوق کارگاهی و در مجموع برای حدود هفتاد گروه، بیش از دویست پاتوق برگزار شد که در این پاتوق‌ها کار از دو جنبه تخصصی موسیقی و صدایی و آوایی و همچنین مسائل تربیتی و توانمندی مربی در انتقال مفاهیم به اعضای گروه ارزیابی شد. وی تأکید کرد: خروجی کار هر گروه، باید یک اجرای تأثیرگذار باشد؛ به این معنی که صرف اجرای یک سرود، ملاک موفقیت آن نیست. سرود وقتی می‌تواند موفق باشد که هم متن و هم موسیقی آن بتواند روی مخاطب تأثیر داشته باشد. رسالت سرود هم این است که در یک مدت‌زمان کوتاه، پیامی را به مخاطب منتقل کند.

اخبار هنری مشهد

ارسال بیش از ۱۶۰ اثر به جشنواره تئاتر استانی

دبیر سی‌وسومین جشنواره تئاتر خراسان‌رضوی از ارسال بیش از شصت اثر به دبیرخانه جشنواره تئاتر استان خبر داد. محمدجهانپا در گفت‌وگو با شهرآرا گفت: بر اساس برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته، این جشنواره در نیمه آبان‌ماه امسال در مشهد برگزار می‌شود. وی افزود: بیش از شصت اثر به دبیرخانه جشنواره ارسال شده و پس از فراهم شدن مقدمات بازبینی، مرحله بازبینی این آثار نیز انجام می‌شود. جهانپا خاطرنشان کرد: با نزدیک شدن به برگزاری این جشنواره، اعضای ستادی این جشنواره در بخش روابط عمومی و مسابقه خیابانی نیز معرفی شدند که براین‌اساس، رضا خدادادی به‌عنوان مسئول روابط عمومی و محمد بهاگیر به‌عنوان مدیر اجرای بخش مسابقه خیابانی این جشنواره منصوب شدند. ضمن اینکه پیش‌ازاین، مهدی شریفی به‌عنوان کارگردان افتتاحیه و اختتامیه و محمود کریمی نیز به‌عنوان مسئول فنی جشنواره معرفی شده بودند.

«بیرون پشت در» روی صحنه تماشاخانه شمایل

تئاتر «بیرون پشت در» به کارگردانی محمد اسماعیل بیگی در تماشاخانه شمایل مشهد روی صحنه خواهد رفت. محمد طهان، بازیگر و تهیه‌کننده این تئاتر، درباره «بیرون پشت در» گفت: نمایش «بیرون پشت در» به قلم ولفگانگ بورشرت، شاعر و نمایشنامه‌نویس شهیر آلمانی، جنگ جهانی دوم و شکست آلمان در این جنگ را روایت می‌کند و به اتفاقات ناگواری که بعد از جنگ و پس از بازگشت سربازان برای آن‌ها می‌افتد، اشاره می‌کند. وی ادامه داد: موسیقی این اثر به‌عهده سبحان ابوذر است که وکال آن به‌صورت زنده اجرا می‌شود؛ همچنین طراحی گریم «بیرون پشت در» برعهده آلاله بیگدلی است که جایزه بخش بین‌الملل فجر را در رزومه خود دارد. طراح حرکتِ این اثر نیز احسان دبیر است که از خبره‌های طراحی حرکت در مشهد است. این نمایش آبان‌ماه ۱۴۰۲ در تماشاخانه شمایل مشهد واقع در احمدآباد، پاستور ۱۱ روی صحنه خواهد رفت.

چارسوق هنر

داریوش مهرجویی آغازگر جریانی نوین در سینمای ایران بود

مجید مجیدی، کارگردان فیلم «محمد رسول‌ا...(ص)»، در پی قتل داریوش مهرجویی و همسرش وحیده محمدی‌فر، در پیام تسلیتی نوشت: «خبر مرگ دل‌خراش فیلسوف سینمای ایران، داریوش مهرجویی، و همسر گرامی‌شان ضایعه بزرگی برای سینمای ایران است. بنده به سهم خود این فقدان عظیم را به بازماندگان محترم ایشان و سینمای ایران تسلیت عرض می‌کنم و از خداوند بزرگ برای خانواده ایشان طلب صبر و شکیبایی و برای مرحومان طلب رحمت و مغفرت دارم.» مراسم تشییع و خاک‌سپاری پیکر داریوش مهرجویی و همسرش چهارشنبه، ۲۶ مهرماه، ساعت ۱۰ صبح در پهنه رودکی برگزار می‌شود و در ادامه پیکر این دو هنرمند به سمت قطعه هنرمندان بهشت زهرا(س) بدرقه می‌شود.